

De Morgen: "We kunnen niet allemaal Guy Verhofstadt zijn"

7 februari 2009 - Bart Somers grijpt terug naar de doelstellingen van Karel De Gucht en wil op termijn een stuk boven de 20 procent uitkomen. De recepten zijn van Verhofstadt, maar Somers heeft de oude(re) generatie niet echt meer nodig. "Ik ben tot rust gekomen als voorzitter."

Het is verbazingwekkend hoe rustig het is bij de liberalen. Volgende week congresseren ze in Antwerpen - "géén verkiezingscongres" - en niet eens zo lang geleden was dat een signaal om de vijandelijkheden op gang te schieten. Niet zo dit keer. "We hebben een metamorfose ondergaan", zegt de voorzitter niet zonder enige zelfgenoegzaamheid.

En dus kan volop gemikt worden op de kiezers die Bart Somers uit de vijvers van sp.a en CD&V wil gaan vissen. Hij wil van Open Vld namelijk weer een 'volkspartij' maken - copyright Karel De Gucht. Dat betekent dat hij verwacht dat de liberalen over enkele jaren tot ver boven de 20 procent zullen uitstijgen.

Het thema waarmee dat voorlopig moet gebeuren: de groene economie. "Dat kan niet wachten", zegt Somers, wellicht Antwerps lijstduwer bij de komende verkiezingen. "Dat is niet alleen weinig solidair met de volgende generatie, de oplossing van de crisis zit voor een stuk in die groene economie. In Duitsland zijn daardoor 250.000 banen gecreëerd."

Het is niet het enige linksige thema: Somers pleit tegelijk voor een transparante globalisering - mét oog voor de derde wereld - voor een opgedreven strijd tegen de kansarmoede. En hij afficheert zich als de moderne gezinspartij: "Voor eenoudergezinnen, nieuw samengestelde gezinnen, holebigezinnen... Wij vinden dat we op al die terreinen moeten ingaan tegen het conservatisme in de samenleving."

Zijn jullie bang om, in tijden van economische crisis, als rauwe kapitalisten te worden afgerekend en is dit de defensieve reflex?

Bart Somers: "Het is voor een stuk juist dat we moeten opboksen tegen de karikatuur die onze tegenstanders van het liberalisme maken. Maar het is mijn overtuiging dat het liberalisme emancipatorisch is of niet is. Als hele lagen van de bevolking uit de boot vallen, klopt ons verhaal niet. De echte karikatuur is Jean-Marie Dedecker. De voorbije jaren is mijn partij fel veranderd: we zijn veel inclusiever geworden. Ooit hebben we daar het etiket 'volkspartij' opgekleefd. Dat is een achterhaald begrip, maar een liberale partij moet wel heel breed zijn en is er ook voor kansarmen, allochtonen of zij die hun job verliezen."

Is de timing niet vreemd? De liberalen dragen minstens een gedeelde verantwoordelijkheid voor deze crisis en net dan focussen jullie op andere thema's.

"(fel) Dat is geheel onterecht. Het liberalisme draagt geen verantwoordelijkheid in de crisis en heeft altijd gestreden tegen het ruwe kapitalisme. Wij hebben steeds geprobeerd om excessen in te dijken door regels te formuleren."

De mensen stellen zich toch vragen over de crisis en het liberale wereldbeeld?

"Dat klopt dan weer wel. Maar ons verhaal is onlosmakelijk verbonden met solidariteit. Neem nu het inburgeringsverhaal. De voorbije tien jaar hebben we op dat vlak een lang parcours afgelegd: van assimileren over inburgeren naar emanciperen. Onze positie was inderdaad conservatief en angstig. Dat we nu meer open zijn is omdat ik, in alle bescheidenheid, mee het voortouw heb genomen. En nu is onze volgende stap het groene verhaal, zoals Verhofstadt dat ook verwoordde in zijn vierde burgermanifest. Ik merk ook dat er binnen het bedrijfsleven een groot draagvlak voor is."

We staan op vijf maanden van de verkiezingen...

"(direct) 121 dagen."

Kunt u zeggen dat het goed gaat met Open Vld op 121 dagen van de verkiezingen?

"Eigenlijk wel. We hebben een metamorfose ondergaan. Ik zeg niet dat we van een rups een vlinder zijn geworden, maar toch ergens tussenin. Liberalen staan op hun vrijheid, maar we zijn al een hele tijd intern stabiel."

Alleen Fientje Moerman maakt nog ruzie?

"(onverstoorbaar) We zijn een partij waarin veel gediscussieerd wordt. Maar we hebben ook geprobeerd een constructieve partij te zijn. Jullie beschuldigen ons vaak van slechte bedoelingen, maar dat is niet terecht. We zijn al maanden een stabiele factor in de regering. De mensen balen van politici die elkaar permanent onderuit halen."

Binnen de regering hebben jullie wel vaak obstructie gepleegd.

"We ergeren ons soms, maar dat betekent niet dat we niet constructief zijn."

Uw partij heeft de regering-Leterme laten vallen.

"Dat is niet waar. Als de chef van Cassatie zo'n brief stuurt, weet iedereen dat de premier enkel nog zijn ontslag kan aanbieden. Een constructieve houding betekent niet dat je tegen beter weten een regering in het zadel moet houden."

Een ander voorbeeld: de begroting was nog niet af of jullie eisten al een begrotingscontrole. En er leeft veel ergernis over Marino Keulen en jullie communautaire koers.

"Ik beweer niet dat wij de enige stabiele factor zijn en dat al de rest ruziënd over straat rolt. Dat zou een karikatuur zijn. We hebben twee helse jaren achter de rug, met veel ambras in de Wetstraat. Ongetwijfeld zullen ook wij fouten gemaakt hebben. Ook wij wilden soms de boeken sluiten en we hadden daar zelfs redenen toe. Maar jullie halen niet de juiste voorbeelden aan."

"Wij hebben op een bepaald moment inderdaad gezegd dat de regering niet meer verder kon, omdat de situatie onhoudbaar was. (fel) Maar het Hof van Cassatie is geen onderafdeling van Open Vld, toch? Wij zijn niet dusdanig constructief dat we alleen maar ja knikken en ons programma overboord gooien."

Gaat het beter nu, met de bedaardere Van Rompuy?

"Ik wil niemand's proces maken. Onder Leterme was niet alles slecht, wij zijn bijvoorbeeld nogal tevreden over het herstelplan. De voorbije twee jaar is vooral gebleken hoe moeilijk het is om dit land te besturen. Wellicht hebben nu wat meer mensen respect gekregen voor Guy Verhofstadt en beseft men dat je er met slogans en karikaturen niet komt. Het verschil tussen Leterme en Van Rompuy is dat die laatste op een rustiger en gestructureerde manier resultaten wil bereiken. De enige manier om de crisis aan te pakken is zoeken naar wat ons bindt, eerder dan wat ons verdeelt."

Daar lijken ze in het zuiden van het land niet van overtuigd, getuige de ruzies tussen MR en PS.

"Daar is dat nog altijd een probleem, ja."

Kan deze regering wel regeren als er geen geld is? Nog geen jaar geleden was een begrotingstekort van 3 procent ondenkbaar.

"Je zou wegelachen zijn als je zoiets had durven suggereren. Daarom ook hebben wij geijverd voor een relatief beperkt relanceplan, met voor 70 procent eenmalige maatregelen. Die moeten we niet jaar na jaar betalen. Wij vragen nu dat we zo snel mogelijk uit de rode cijfers raken. Ook Van Rompuy wil een begroting met een structureel evenwicht en dat kun je maar op twee manieren bereiken. Ofwel verhoog je de belastingen, en dat is absoluut uitgesloten voor ons, ofwel hou je de uitgaven in toom."

"Wij willen een pact tussen alle overheden om over een periode van vijf of zes jaar het overheidsbeslag terug te dringen. Waarom kunnen we de pensioneringsgolf niet gebruiken om het aantal ambtenaren terug te dringen? Federaal hebben we die oefening al gemaakt, maar wellicht moet dat ook op Vlaams en lokaal niveau gebeuren. Dat betekent dat er over enkele jaren 26.000 ambtenaren minder zullen zijn zonder dat je één enkele persoon hoeft te ontslaan."

Wat wordt de inzet van de Vlaamse verkiezingen?

"De crisis."

En niet het debacle van de politiek?

"Ik ben niet bang voor de kiezer. De voorbije twee jaar waren de prijs die we hebben moeten betalen voor de onrealistische beloften van sommigen. Zaken die in vijf minuten opgelost zouden zijn, u kent dat wel. Het was niet goed om te kiezen voor confrontatie in plaats van voor dialoog. Maar verkiezingen gaan over de toekomst en niet

over het verleden."

De federale verkiezingen gingen, volgens ons, over acht jaar Verhofstadt.

"(aarzelend) Mja. Ik denk dat het toch zal gaan over wie welke oplossingen voor de crisis heeft. Iedereen zal kleur moeten bekennen. En voor ons gaat dat over solidariteit en ervoor zorgen dat iedereen participeert aan de welvaart."

Het moet al fout lopen wil Open Vld niet weer in de Vlaamse regering belanden?

"Misschien, maar er is wel een verschil als wij 20 procent halen. Ik zit liever met veel stemmen in de regering dan wishy-washy."

Jean-Marie Dedecker heeft u deze week nog een alternatieve coalitie aangereikt, met hemzelf in plaats van de socialisten. Lijkt het u wat?

"(lacht) Dat was vooral grappig. Ik heb altijd in Jean-Marie gewaardeerd dat hij zo grappig blijft. Volgens hem zijn we al jaren veel te links en nu wil hij een rechtse coalitie vormen met ons. Uiteraard probeert hij gewoon zichzelf tot de inzet van de verkiezingen te maken. Wij laten ons niet opjagen door Dedecker. Het was verleidelijk om naar rechts op te schuiven, maar we hebben gekozen voor een warm en emancipatorisch project. Dat is het verschil tussen ons en Dedecker, die aan de zijlijn staat te roepen en anderen pootje lapt."

"Alleen als open partij kunnen we vooruitgang boeken. Ik denk trouwens dat Vlaanderen veel liberaler is dan de stemmen die wij halen. Op een sociologische manier, bedoel ik. Er is een enorm groeipotentieel voor een vooruitstrevende en sociaal bewogen liberale partij. Op termijn moeten we ver boven de 20 procent kunnen uitkomen. Intrinsiek zijn we de leidinggevende partij in Vlaanderen."

Met Verhofstadt als leider?

"We moeten daar niet flauw over doen: hij is héél belangrijk voor onze partij. In Europa zal hij het verschil kunnen maken, daar is hij een ijkpunt. Hij is ideaal geplaatst om daar het protectionisme dat zich weer aftekent in de VS en Europa aan te pakken. Iemand zou daar Merkel toch eens moeten op aanspreken. Verhofstadt had dat al lang gedaan. Als hij nog premier was geweest, had hij allang een crisiscel opgericht in de Zestien om de anderen te beïnvloeden."

Het europarlementlid Verhofstadt zal toch niet veel kunnen doen? Is er misschien iets meer voor hem weggelegd?

"Op 7 juni gaat het over het Europese Parlement. Voor Verhofstadt was België de plaats waar de EU vergadert, sinds Verhofstadt wordt naar ons geluisterd. Met zijn ambitie en zijn missie kan hij ook in het Europese Parlement beweging creëren."

Misschien ambieert hij de plek in de commissie die aan De Gucht beloofd is?

"Het zijn parlementsverkiezingen en niets anders."

Bent u trouwens tevreden over de Vlaamse ministers?

"Heel tevreden."

Waarom willen jullie dan Van Quickenborne naar Vlaanderen sturen om daar jullie profiel aan te scherpen.

"(sarcastisch) Jullie weten meer dan ik... Nee, onze ministers hebben dat heel goed gedaan. We leven in een tijd waarin de mensen houvast willen. Dirk Van Mechelen heeft tien jaar lang goed bestuurd en Vlaanderen schuldenvrij gemaakt."

Een uitdager voor Kris Peeters hebben jullie toch niet?

"Maar onze ministers zetten wel de toon in de regering. Kris Peeters wekte bijvoorbeeld de indruk dat de Vlaamse regering alle problemen van noodlijdende bedrijven zou oplossen. Het is maar onder druk van Patricia Ceysens dat hij zijn opstelling grondig heeft bijgestuurd. Hij was gewoon niet realistisch. Dan nam Patricia een doordachtere houding aan. Onze ministers hoeven niet permanent op het podium te staan. De kiezer is verstandig genoeg om in te zien dat profileringsdrang minder belangrijk is dan goed werk."

Het lijkt wel een trend bij Open Vld, nu ook Guido De Padt minister is.

"Ik denk dat we met Guido De Padt een goede keuze gemaakt hebben. De kritiek dat zijn benoeming op bloedarmoede wijst, is onterecht. Hij zal een uitstekend minister zijn. Hij is geen haantje, maar ik geloof sterk in

hem. Hij heeft veel politieke ervaring en is een dossiervreter. Wat is er trouwens fout met iemand die hard werkt en degelijk is, zonder de behoefte om op de voorpagina's te staan. Misschien begeestert hij op een andere manier. Misschien geeft hij vertrouwen door zijn degelijkheid."

Dat klinkt alsof we plots bij CD&V beland zijn.

"Gelukkig zijn we niet allemaal Guy Verhofstadt en gelukkig zijn we niet allemaal Guido De Padt. We hebben veel bevlogen mensen, maar we hebben ook rustige, degelijke politici nodig. We zijn een partij van denkers en doeners. Als Herman De Croo zegt dat er een probleem is met de tussengeneratie, ben ik het met hem oneens. We hebben sterke mensen van alle leeftijden in onze partij."

Dreigen jullie ook afgerekend te worden op wat gebeurt is met De Padts voorganger Patrick Dewael?

"Als dat zo zou zijn, heb ik er geen begrip voor. Het botst met mijn rechtvaardigheidsgevoel. Als je op basis van valse beschuldigingen mensen onderuit kunt halen, zijn we niet goed bezig. Patrick had voor mijn part gewoon minister kunnen blijven. Maar wat hij heeft meegemaakt, was allesbehalve aangenaam. Voor Patrick is het niet de makkelijkste periode in zijn politieke loopbaan geweest en intimi wisten al langer dat hij Kamervoorzitter wilde worden. Dan is het menselijk dat hij die kans gegrepen heeft."

Wanneer stapt u in de federale regering? Als Karel De Gucht naar Europa vertrekt?

"(schalks) Ik ben heel graag voorzitter, en ben dat nog tot 2011. Dat wil zeggen: mijn mandaat loopt nog tot 2011. Ik heb afgeleerd om een planning op lange termijn te maken. Ik voel overigens geen onweerstaanbare drang om in de federale regering te stappen. Op dat vlak ben ik de perfecte kloon van Jean-Luc Dehaene: ik pak het probleem wel aan als het zich aandient. En ik ben ook graag voorzitter. Eerlijkheidshalve moet ik toegeven dat mijn positie als voorzitter een tijdlang niet comfortabel was, maar ik ben tot rust gekomen. Maar natuurlijk blijf ik niet mijn leven lang voorzitter."

Door Fabian Lefeverre en Liesbeth Van Impe